

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

לינק לקובץ: <http://www.ifat.com/VT/Trans.aspx?ID=6155020&CID=31228352>

תוכנית: **בריאות 10**

תאריך: **26/01/2015**

שעה: **09:06:31**

רשת: **ערוץ 10**

כותרת: פרופ' יאיר למפל, מומחה למחלות ניווניות של המוח ולשבץ מביה"ח

פרופסור רפי קרסו : ושלוש לאורח הראשון שלי.

פרופסור יאיר למפל : שלום שלום.

פרופסור רפי קרסו : פרופסור יאיר למפל, שהוא מומחה למחלות

ניווניות של המוח ולשבץ מבית החולים וולפסון. שאנחנו מדברים

על מחלות ניווניות של המוח, למה אנחנו מתכוונים פרופסור למפל?

פרופסור יאיר למפל : אנחנו מתכוונים באופן עקרוני למחלות

שמקורם בתהליך מתמשך של הרס מסוים של תאים מסוימים

במוח. מאחר והמוח במהותו לכל אזור יש תפקיד, לכן גם

התהליכים הניווניים יהיו שונים זה מזה. למשל אם זה באזור של

התנועה או של נניח הדרך בה אנחנו הולכים

פרופסור רפי קרסו : ויסות, ויסות התנועה.

פרופסור יאיר למפל : ויסות התנועה, תהיה לנו מחלת פרקינסון.

מחלת אלצהיימר היא בדרך כלל המאפיין למחלות מסוג כאלו

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

והאיפיון הוא על ידי פגיעה כללית של המוח, פגיעה קוגניטיבית, היכולת להבין והיכולת לתפקד.

פרופסור רפי קרסו : מה הן המחלות הכי נפוצות בקבוצה של המחלות הניווניות?

פרופסור יאיר למפל : ברור מאליו, כפי שאמרתי, מבחינה מוטורית אנחנו מדברים על מחלת פרקינסון שלא נדון, אנחנו יש לנו גם מחלות של המוחון, יכולת נכונה למוטוריקה, ובעיקר המחלות הקוגניטיביות. מבין המחלות הקוגניטיביות, וכאן הנקודה החשובה, כולנו אומרים אלצהיימר, אלצהיימר, אלצהיימר היא בערך חמישים אחוז מכלל המחלות. יש לנו מחלות אחרות בשכיחות גבוהה שבהם קיים ניוון של המוח עם תופעות שמלות בדמנציה בירידה קוגניטיבית.

פרופסור רפי קרסו : דמנציה זה פשוט שיטיון.

פרופסור יאיר למפל : שטיון.

פרופסור רפי קרסו : ירידה של היכולת השכליות.

פרופסור יאיר למפל : כן.

פרופסור רפי קרסו : ו לכל המחלות יש תסמינים משותפים?
פרופסור יאיר למפל : יש תסמין אחד משותף וזה התסמין של האותו ירידה קוגניטיבית, שיטיון, שהבן אדם למעשה עם הזמן נהפך פחות ופחות בעל יכולת קוגניטיביות. אם אנחנו יכולים לומר, הוא יותר ויותר... שיטיון, אז נגיד שוטה, לא חשוב כיצד.

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

אבל שאר המרכיבים הם שונים. למשל, במחלה מסוימת יכולות להיות תופעות של הזיות, יכולות להיות תופעות של הפרעות בהליכה. התנהגויות שונות. כלומר כל אחת יש לה את השיטיון פלוס בתופעות נוספות. בוא ניקח דוגמה של מחלה נוספת, שנותנת לנו דוגמה או הפרעות ביכולת השכלת הקוגניטיבית ושדומה לאלצהיימר.

פרופסור יאיר למפל: בוא נאמר מחלה שנקרא בלטינית דיפיוז לואי בודי דיזיס, זו מחלת לואי, כדוריות לואי. זוהי מחלה של פגיעה בעיקר בחלק היותר אחורי של המוח. והיא מורכבת משלושה מרכיבים: הבן אד מתחיל להיות באמת סובל משיטיון. לאט לאט הוא פחות ופחות מתפקד. יחד עם זאת, יש לו גם כן את התופעה של הפרעות הליכה. יש מעורבות לאותם אזורים שגם בפרקינסון נפגעים וכתוצאה מזה מתחילה להיות גם תמונה דומה לפרקינסון, אבל זה לא פרקינסון. ולאחר מכן מתחילים הזיות. הזיות, הבן אדם רואה דברים, הבן אדם מדבר אל דברים שונים. כאשר בסיכומו של דבר אנחנו מדברים על 20-25 אחוז מכלל המחלות הניווניות, 50 אחוז לגבי אלצהיימר. פרופסור רפי קרסו: אז איך אנחנו מאבחנים את המחלה הזאת מאלצהיימר?

פרופסור יאיר למפל: דבר ראשון מהקליניקה. הקליניקה היא שונה. אין לנו הזיות רגילות בקליניקה של אלצהיימר. אין הפרעת

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

הליכה, היא לא פרקינסון, זו רק דוגמה.
פרופסור רפי קרסו : כן.
פרופסור יאיר למפל : והדבר השני, אנחנו משתמשים לא מעט
במיפוי מוח, במיפוי מוח שהוא מדגים אזורי של פעילות במוח.
אנחנו רואים שבאלצהיימר האזורים הנפגעים הם במקום אחר
מאשר המקומות במחלת דיפזיה לואי בודי.
פרופסור רפי קרסו : אנשים שעברו מספר אירועים מוחיים. האם
יש להם הפרעות קוגניטיביות?
פרופסור יאיר למפל : יכולות להיות. יכולות להיות משני היבטים,
היבט אחד, אירועים גדולים מוחיים שבהם אזור הקוגניטיבי נפגע.
ואנחנו מכירים למשל אנשים שעברו אירוע מוחי ואחרי כן הם לא
אותם אנשים. הם לא זוכרים, הם לא מתמצאים, אנחנו מכירים.
אבל ישנה גם את התופעה של מאלט אינפרקט, של אוטמים
קטנים, אירועים קטנים שבהם לעתים האדם בכלל לא שם לב
לכך, שמצטברים. ההצטברות היא לא מוטורית. הבן אדם לא
משותק במחצית הגוף. הבן אדם לא לא רואה בחצי השדה. אלא
לאט לאט הפגיעה היא פגיעה קוגניטיבית שהיא מדמה את מחלת
האלצהיימר.
פרופסור רפי קרסו : יש עוד איזה מחלות שיכולות לתת דוגמה
טובה חוץ מלואי בודי דיזיס?
פרופסור יאיר למפל : במוח, כן.

6155020

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

פרופסור רפי קרסו : כן.
פרופסור יאיר למפל : מחלה מאוד חשובה זה מה שנקרא
פרונטו טמפורל דמנציה. זה
פרופסור רפי קרסו : של האזורים הקדמיים והצדיים של המוח.
פרופסור יאיר למפל : יש פה גם כן מרכיב גנטי בחלק
מהחולים, לא בכולם, כאשר התמונה היא עוד פעם שונה, בגלל
היותו בחלק הקדמי והצדי, התמונה מלווה בהרבה מאוד שינוי
התנהגותי. האנשים נהיים אגרסיביים, האנשים משנים התנהגות.
ומה שמאוד מאפיין במקרים האלו זה שיש להם גם כן בדרך
כלל הפרעות בדיבור. הם מפסידים את היכולת לדבר באופן רציף,
למצוא את המילה הנכונה, לא להיזכר, לא כמו באלצהיימר,
אלא למצוא את המילה כאשר התמונה הזאת גם באותה מידה
הולכת רצה והיא בסיכומו של דבר טרגית באותה מידה.
פרופסור רפי קרסו : יש גנטיקה מוכרת במחלה הזאת?
פרופסור יאיר למפל : כן. אנחנו מכירים במחלה הזו... דבר
ראשון, יש את הגנים שבהם אנחנו יכולים למקד. אנחנו יכולים
למפות ולראות בחלק מתוכם. מה שעוד, אנחנו יודעים שישנן
מחלות אחרות, שבגלל השילוב הגנטי מעורבות. למשל, מחלה כמו
איי.אל.אס יכולה להיות מעורבת במחלה פרונטו-טמפורל.
האיי.אל.אס היא המחלה שבסלנג של העם אומרים... ניוון שרירים.
פרופסור רפי קרסו : ניוון שרירים מתקדם.

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 98-96, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

פרופסור יאיר למפל : מחלה מאוד מאוד טרגית, שבהם למעשה כוח האדם הולך ופוחת. והיא יכולה בחלק מהמקרים המאוד נדיר ללכת יחד עם מחלת הפרונטו טמפורל.
פרופסור רפי קרסו : עכשיו כשיש אדם, כשיש לו את המחלות האלה, האם יש טעם לעשות לו בדיקה גנטית? האם יש טעם לבדוק את הילדים?
פרופסור יאיר למפל : ברמת הפרונטו טמפורל?
פרופסור רפי קרסו : כן.
פרופסור יאיר למפל : במידה ויש את המרכיבים שמייחדים את הקבוצה הגנטית, כן. זה אותו הדבר, למשל, אם אני אקח מחלת אלצהיימר. במחלת האלצהיימר יש מרכיב של שניים שלושה אחוז שהוא גנטי. אבל אז יש מרכיבים. במשפחה י שנס הרבה אשנים שחולים. המחלה מתחילה בגיל מוקדם, בסביבות גיל הארבעים. התמונה היא הרבה יותר סוערת ואז יש מקום לחפש את הגנים, לחפש את הפרסנילין 1, 2 וכדומה.
פרופסור רפי קרסו : ויש מה לעשם אם מצאנו את הגנים?
פרופסור יאיר למפל : זה הטרגדיה שבסיפור. למעשה, היום לא. אבל ישנו שינוי מאוד מאוד משמעותי כרגע בשנים האחרונות, בהתקדמות. מאחר ואנחנו מבינים , אם אני חוזר למחלת האלצהיימר.
פרופסור רפי קרסו : כן.

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 98-96, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

פרופסור יאיר למפל : מאחר ואנחנו מבינים במה מדובר, אנחנו יודעים שזה קשור בחלק בשקיעה של חלבוני עמילואיד, חלבון אחר, של טאו פרוטאין. אנחנו יודעים... רוב המחקרים, וכרגע נערכים בעולם בסביבות חמישים מחקרים, ממוקמים בשביל לעצור את המחלה, בשביל לעצור את ההתקדמות ואנחנו כולנו מאמינים שנעצור את זה, אנימאמין בשנים ה... אני בן אדם אופ... פרופסור רפי קרסו : לא בקדנציה שלי, בוא נגיד. פרופסור יאיר למפל : כן. אבל בשנים. אנחנו יודעים למשל שבארצות הברית בשנת 2050, אם לא נעצור, מספר חולי האלצהיימר יהיה בערך בין שש עשרה לעשרים מיליון איש. פרופסור רפי קרסו : מיליון איש. פרופסור יאיר למפל : מיליון איש. פרופסור רפי קרסו : יש סיבה שהמחלות הניווניות האלה הפכו למגפה עולמית? פרופסור יאיר למפל : זה ממש מגפה. אנחנו יודעים שכל עשרים וחמש שנה זה מכפיל את עצמו, מכפילה את עצמה הכמות. אנחנו לא יודעים למה. נכון שמבחינה סטטיסטית אורך החיים משתנה וזו מחלה של הגיל המבוגר. אבל אנחנו יודעים שישנם מרכיבים נוספים, למשל יש דיונים האם העובדה שאנחנו נהיינו אנשים קצת... אה... בוא נאמר מטופשים מבחינת הפעילות המוחית, לא עוזרת לכך. זה שאנחנו מפה לפינה השנייה צריכים

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

ג'י.סי.פי, אה...

פרופסור רפי קרסו : ג'י.פי.אס.

פרופסור יאיר למפל : ג'י.פי.אס, ואם אנחנו צריכים לקרוא

משהו אנחנו נכנסים ישר לוויקיפדיה, אני...

פרופסור רפי קרסו : ואנחנו לא זוכרים מספרי טלפון, כי אנחנו
לוחצים על הפרצופים.

פרופסור יאיר למפל : והכל מייד, והכל לקבל... לא בדיוק עוזר
לחלק הקוגניטיבי.

פרופסור רפי קרסו : וגם, כפי שאתה אמרת, גם האוכלוסייה
מתבגרת. יכול גם להיות שהמודעות עולה. כי בעבר כשהזקן לא
היה זוכר היו אומרים או.קי הוא זקן, הוא סנילי. היום המילה
סנילי מתפרשת על סוגים... על אבחנות רבות. יש טיפולים
מניעתיים?

פרופסור יאיר למפל : עכשיו, מבחינת הטיפולים המניעתיים, כרגע
אין עדיין טיפול. אבל יש דרך התנהגות, ופה למשל מאוד מעניין
בשנת 2014, השנה, הופיעו ארבע עבודות לגביה משמעות של
פעילות פיזית בחולים האלו. והתברר ש... שניים מתוכן היו עבודות
אמריקאיות, אחד פינית ועוד אחת... התברר שעל ידי פעילות פיזית
בינונית, זאת אומרת, נניח לעשות הליכה, ללכת, לשחות... לא ברמה
של פעילות פיזית יתרה, קיים למעשה שיפור עם דחיפה של הסוף.
המעבר ממצב גרוע למצב יותר גרוע או ממצב פרה גרוע, עדיין

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

אין לנו את הסימנים למצב זה, מתעכב בצורה משמעותית.
פרופסור רפי קרסו : כלומר זה מעכב את ההתפתחות של
המחלה.

פרופסור יאיר למפל : זה מעכב את ההתפתחות ואנחנו גם
רואים את זה באותו מיפוי, שבמיפוי ההתפתחות השלילית שקיימת
במוח נעצרת... מאטה.

פרופסור רפי קרסו : יותר איטית.

פרופסור יאיר למפל : מאטה.

פרופסור רפי קרסו : או.ק. איזה עוד מחקרים חדשים ישנם
בתחום?

פרופסור יאיר למפל : יש כמה דברים נוספים שישנם, או
שהופיעו בשנת 2014. דבר ראשון, ואני בשום אופן לא רוצה להגיד
לאנשים להתחיל, זה שברמת המודלים של החיה התברר... אני
מרגיש את עצמי שזה יהיה אחר כך בוס, שדווקא הקנביס
הרפואי, למרות שהוא עושה פסיכוזות, יש לו כנראה תהליך
במניעת השקיעה של העמילואיד, של אותו חלבון גרוע בתוך המוח.
זה עדיין ברמה מחקרית לחלוטין, אבל אני חושב שזה מעניין.
פרופסור רפי קרסו : מעניין, אבל צריך גם לעשות, אתה יודע...
לשים על כף המאזניים

פרופסור יאיר למפל : בהחלט.

פרופסור רפי קרסו : את היתרונות של הקנביס ואת החסרונות

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

של הקנביס, שהרבה אנשים לא מודעים אליהם.
פרופסור יאיר למפל : זה בהחלט. ברור שזה לא יהיה מהקנביס,
אלא צריך יהיה פיתוח של החומר הזה.
פרופסור רפי קרסו : צריך לראות איזה חומר בין
הקנבידואידים האלה הוא החומר הפעיל על המוח...
פרופסור יאיר למפל : לטובה, ולא לתת לכל אחד
פרופסור רפי קרסו : כן.
פרופסור יאיר למפל : את הטי.אייץ.סי ש...
פרופסור רפי קרסו : כן. אדם יכול לאמן את המוח שלו?
פרופסור יאיר למפל : כן. בהחלט, בהחלט. יש לנו יותר ויותר
עבודות שהיכולת של האימון של ה... הגינמסטי, של הפעילות
המוחית גם עוצרת את התהליך, אבל מה שמאוד מעניין, ישנן
עבודות, ואני אומר כאן בסוגריים, השינויים המוחיים לגבי מחלת
אלצהיימר, לצערנו מתחילים בסוף שנות ה-30. מה שאנחנו חווים
בגיל שמונים, הממצאים הפתולוגיים בסביבות גיל הארבעים יש לנו
אותם. ואנחנו יודעים שעל ידי אימון מוחי אנחנו מסוגלים לעוצר
את זה ולדחוק את זה בצורה משמעותית, ולא רק, האימון המוחי
מסוגל גם כן לעצור את בעיות הקוגניטיביות במחלת אלצהיימר,
או לדחוק אותן בשלבים היותר ראשוניים. ברור לצערנו שאם יש
לנו בן אדם בשלב מתקדם מאוד, שום דבר בתחום הזה כבר לא
יעזור.

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 98-96, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-56 17166
www.ifat.com

פרופסור רפי קרסו : כלומר, מה שאתה אומר לנו זה לעסוק בפעילות מנטלית, לנסות למצוא את הדרך לבד ולא בג'י.פי.אס, לעסוק בפעילות ספורטיבית ולקוות לגנטיקה טובה. ולנסות לחיות ולהיות יפים, עשירים, בריאים ולא... זקנים וחולים.
פרופסור יאיר למפל : זה לא קשור רק לאלצהיימר.
פרופסור רפי קרסו : זה לא קשור... תודה רבה. תודה לפרופסור יאיר למפל.
פרופסור יאיר למפל : תודה רבה.